Reynsla af þverfaglegu móbílu öldrunarteymi í Svíþjóð

Eydís Ósk Hafþórsdóttir

Sérfræðingur í heimilis- og öldrunarlækningum

Af hverju móbíl teymi?

© LÄKARTIDNINGEN

2011-06-23 nummer 26 - Läs artikeln som PDF - Skriv ut

AKTUELLT

»Situationen vid akuten i Malmö ännu värre«

Michael Lövtrup

Trots att vårdplatserna blivit fler har den dåliga arbets Malmö inte blivit bättre, anser huvudskyddsombudet. löfte inte ökat läkarbemanningen på akuten, och nu vi på hela sjukhuset.

För drygt ett år sedan slog Malmö läkarförening larm till den dåliga arbetsmiljösituationen vid Akutcentrum. Orsake överbeläggningarna, och när Arbetsmiljöverket i juni 2010 inspektion lovade sjukhusledningen att 16 nya vårdplatser

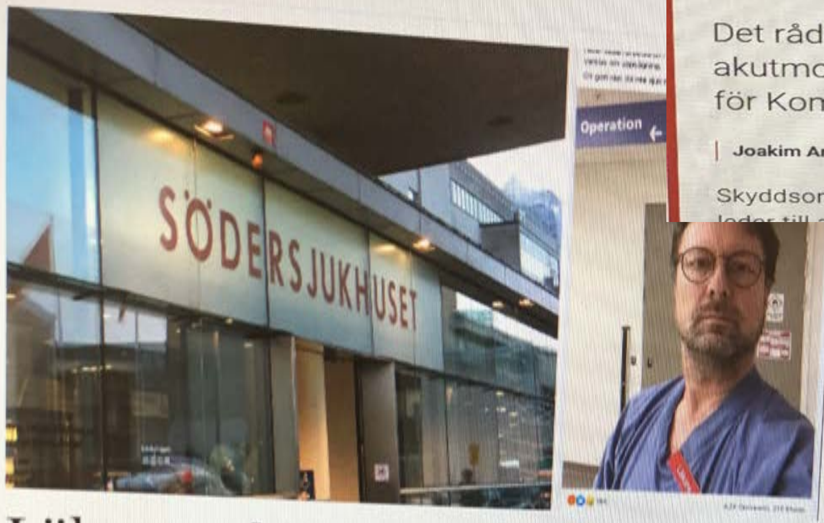

Läkarens larm om platsbrist delades tiotusentals gånger

NYHETER | 13 JAN 2020 »Ett gott råd: Bli inte sjuk nu.« Läkaren Uffe Hylins Facebook-uppdatering om vårdplatsbristen på Södersjukhuset spreds 20 000 gånger på ett halvt dygn. »Kanske börjar folk inse att det är något fel«, säger han till Läkartidningen. (1 kommentar)

Läkartidningen

START AKTUELLT KLINIK & VETENSKA

AKTUELLT – START NYHETER PATIENTSÄKERHET KULTUR MÄNNISKOR & MÖTEN

SENASTE Hur migration påverkar den psykiska hälsan

KONTAKT

NYHETER

Skyddsombud anmäler akuten på Akademiska

Det råder en besvärlig situation med många kvarliggande patienter på akutmottagningen vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Nu anmäler skyddsombu för Kommunal och Vårdförbundet situationen till arbetsgivaren.

Joakim Andersson

Skyddsombuden beskriver situationen som värre än någonsin, enligt P4 Uppland. Vårdplatsbristen

Af hverju móbíl teymi?

- 60% af kostnaði við heilbrigðisþjónustu er vegna 10% af okkar veikustu sjúklingum
- Samvinna milli heilsugæslu og spítala oft takmörkuð

Det är svårt att samverka....

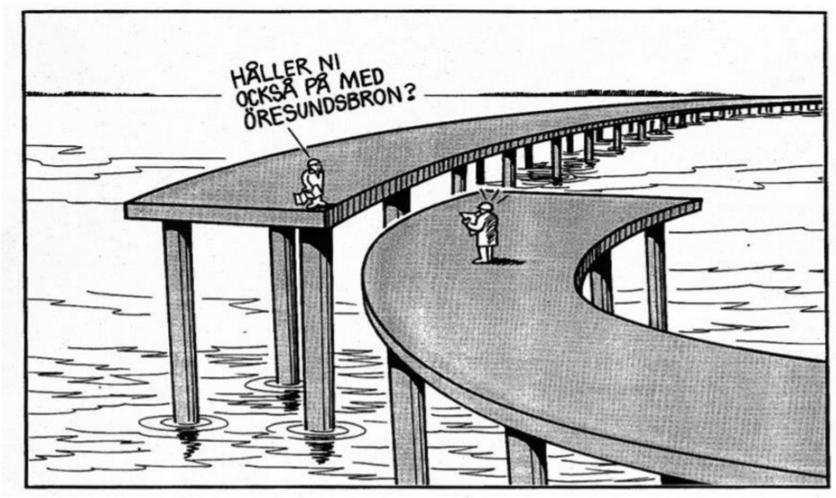

Af hverju móbíl teymi?

- Getum við með móbílum teymum veitt hraða og örugga þjónustu til fjölveikra eldri sjúklinga í heimahúsi eða á elliheimilum?
- Getum við fækkað óþarfa flutningum sjúklinga?
- Getum við fækkað komum á bráðamóttökur?

Af hverju móbíl teymi?

- Getum við forðast óþarfa innlagnir?   Allra dýrasta úrræðið
  - Ein meðallöng innlögn hjá fjölveikum eldri einstakling hjá kostar jafn mikið og
    - 56 læknisheimsóknir til heimilislæknis
    - 106 heimavitjanir hjúkrunarfræðings í heimaþjónustu

  - Aukin hætta á byltum
  - Hætta á spítalasýkingum
  - Færnitap

Af hverju móbíl teymi?

Yfir 10 ára reynsla af móbílum teymum í Svíþjóð

- Fyrsta og frægasta teymið er Skaraborgsteymið/Skaraborgsmodellen
  - Stofnað 2008
  - Mælingar 2009
    - Heimsóknum á BMT fækkaði um 80%
    - 92% færri innlagnardagar
    - Minni einkenni eins og mæði, svimi, brjóstverkir, kvíði og þunglyndi hjá sjúklingum
  - Teymið hefur vakið mikla athygli í Svíþjóð og alþjóðlega

Ängelholm

- Ängelholms Sjukhus er með upptökusvæði ca 100 000 manns
- Lyflæknisdeildir, elektíva aðgerðir, endurhæfing
- BMT opin 8 - 20

Ängelholm

- 14 elliheimili
  - 4 sérhæfð fyrir heilabilaða
  - 3 til viðbótar hafa sérhæfðar deildir fyrir heilabilaða
  - 1 sérhæft fyrir eingöngu hvíldarinnlagnir og endurhæfingu
  - 3 til viðbótar hafa deildir fyrir hvíldarinnlagnir
  - Samanlagt 501 hjúkrunarrými
- U.þ.b. 30 hjúkrunarfræðingar í heimahjúkrun

Móbíla öldrunarteymið í Ängelholm

- Byrjaði sem tilraunaverkefni hjá Region Skåne 9 júní 2014
- Markmiðið var að auka samvinnu og brúa bilið milli spítala, heilsugæslu og heimahjúkrunar sveitafélagsins

Móbíla öldrunarteymið í Ängelholm

- Sjúkrahúsið í Ängelholm fékk frjálsar hendur til að þróa móbíla öldrunarþjónustu
  - Kostnaður við húsnæði og laun lækna og bráðahjúkrunarfræðinga borgað af spítala
  - Sveitafélagið borgaði laun hjúkrunarfræðings frá heimaþjónustu
  - Fjármagn fyrir heimavitjanir kom frá heilsugæslu
- Fyrirmyndir frá móbílum teymum í Skaraborg og Malmö

Móbíla öldrunarteymið í Ängelholm

- Heimavitjun til fjölveikra eldri sjúklinga
  - Sem upplifðu bráða versnun sjúkdóma og/eða færni
  - Koma í veg fyrir komu á BMT og innlagnir á sjúkrahús
- Fengum möguleika á að auka heimaþjónustuna sama dag eða leggja sjúklinga beint inn á hvíldarinnlagnir á elliheimilum
- Möguleiki á beinni innlögn sjúklings inn á lyflæknisdeild
  - Ekki gegnum BMT

Skilyrði fyrir heimavitjun

Uppfylla minnst 4 af þessum skilyrðum:

- 75 ára og eldri
- Hafa heimaþjónustu eða búa á elliheimili
- Þrjár eða fleiri krónískar greiningar
- Þrjár eða fleiri innlagnir á sjúkrahús síðasta árið
- Sex eða fleiri lyf (Augndropar og húðkrem ekki talin með)
- Þurfa aðstoð við ADL

Móbíla öldrunarteymið í Ängelholm

- Staðsett á bráðamóttökunni
- Ráðinn verkefnastjóri sem var áður yfirmaður í heimahjúkrun
- Mönnun var á hverjum tíma 1 öldrunarlæknir/lyflæknir, 1 hjúkrunarfræðingur frá bráðmóttöku og 1 hjúkrunarfræðingur frá heimahjúkrun
- Fyrstu mánuðina eingöngu bráðavitjanir milli 13-17 (50% mönnun)

Móbíla öldrunarteymið í Ängelholm

- 3-4 sjúklingar á dag
- Heimavitjanir frá teyminu gátu komið í veg fyrir komu á bráðamóttöku í 94% tilfella og innlögn í 73 % tilfella

Ástæður fyrir bráðavitjunum

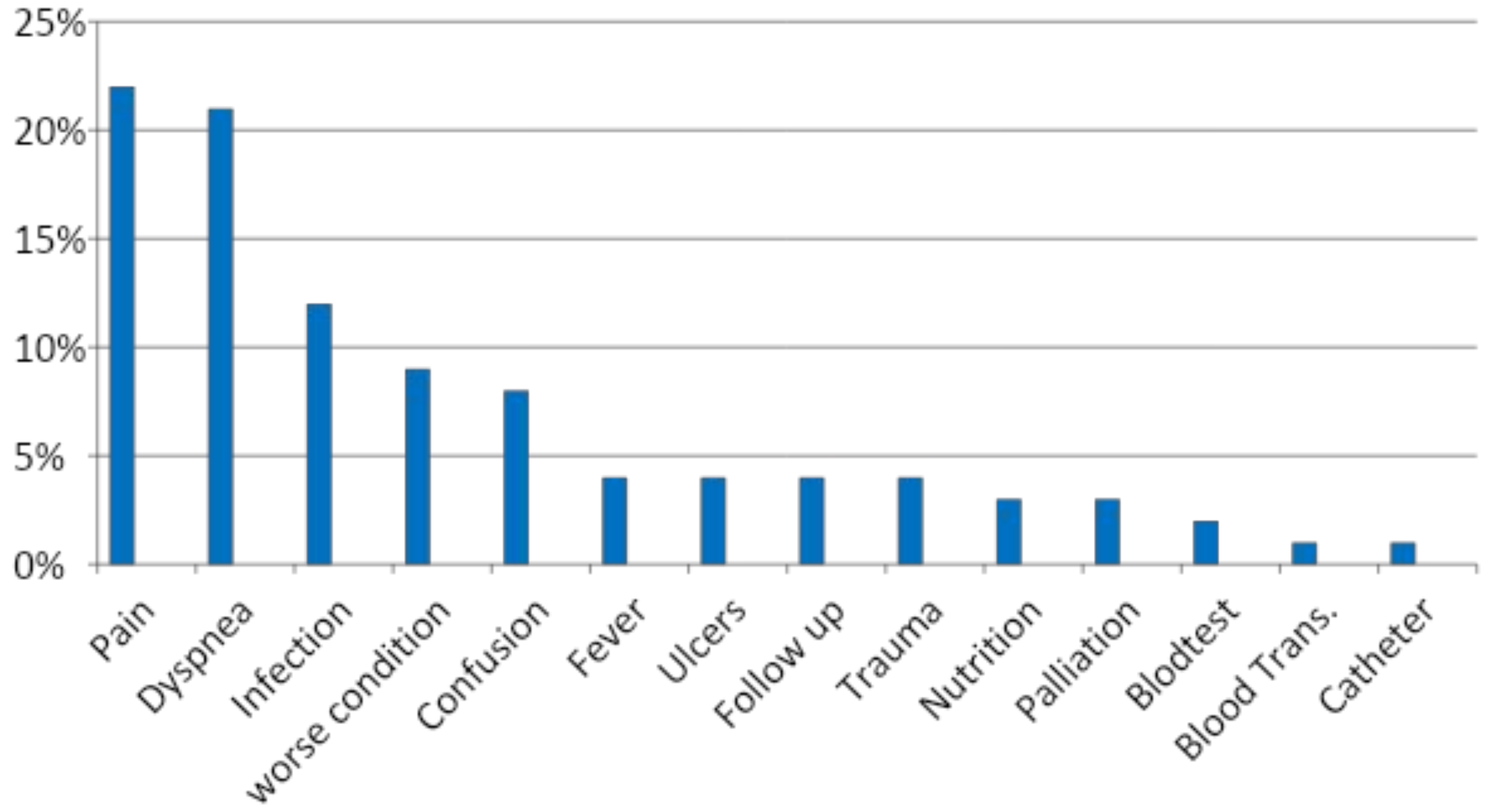

Inngrip

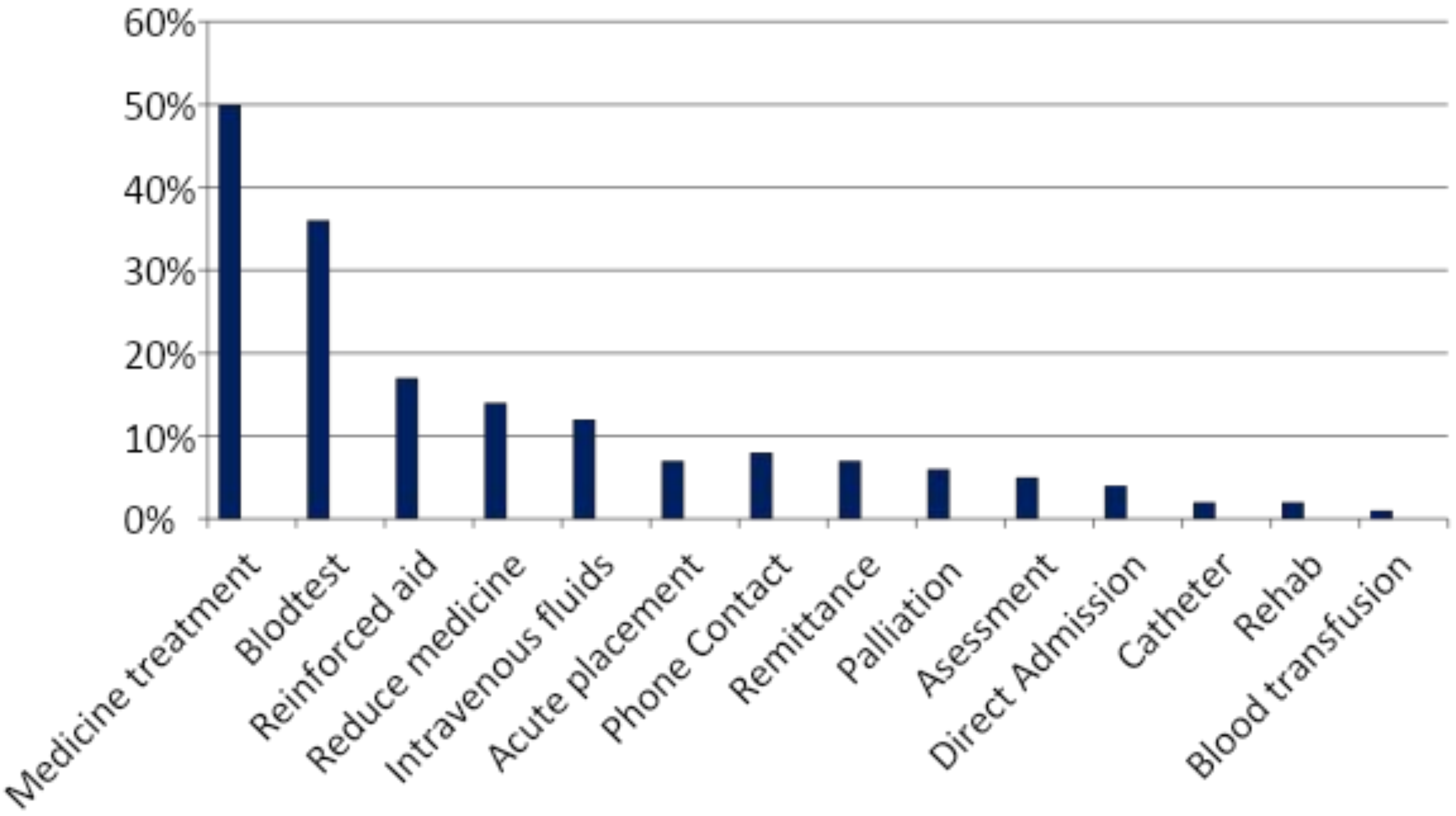

60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
Medicine treatment
Blodtest
Reinforced aid
Reduce medicine
Intravenous fluids
Acute placement
Phone Contact
Remittance
Palliation
Asessment
Direct Admission
Catheter
Rehab
Blood transfusion

Tilfelli

- Sven 85 ára
- Býr einn í þjónustuíbúð
- Hjálp frá heimaþjónustu 2 á dag, heimsendan hádegismat
- Sjúkdómasaga: AF, kransæðasjúkdómur og saga um hjartaþræðingu, væg hjartabilun, þvagsýrugikt, blöðruhálskirtilskrabbamein og saga um endurteknar þvagfærasýkingar

Tilfelli

- Sven er þreyttur og kemst ekki fram úr rúminu þegar heimaþjónustan mætir til hans um morguninn
- Hringt á hjúkrunarfræðing í heimahjúkrun sem kemur heim og tekur lífsmörk og sér að Sven er með hita 38,5
- Hjúkrunarfræðingur hringir á heilsugæslu viðkomandi biður um bráðavitjun sem hefur ekki möguleika á að koma heim
- Hringt til okkar í móbíla teyminu

QuikRead go
ORION
BladderScan
DELL
PCEHK26

Tilfelli

- Skoðun
  - Almenn
  - Blöðruskann
- Farið yfir lyfjalista

Tilfelli

- Blóðprufur
  - Blóðstatus, sölt, krea og CRP
- Ræktanir
  - Þvag
  - Blóð

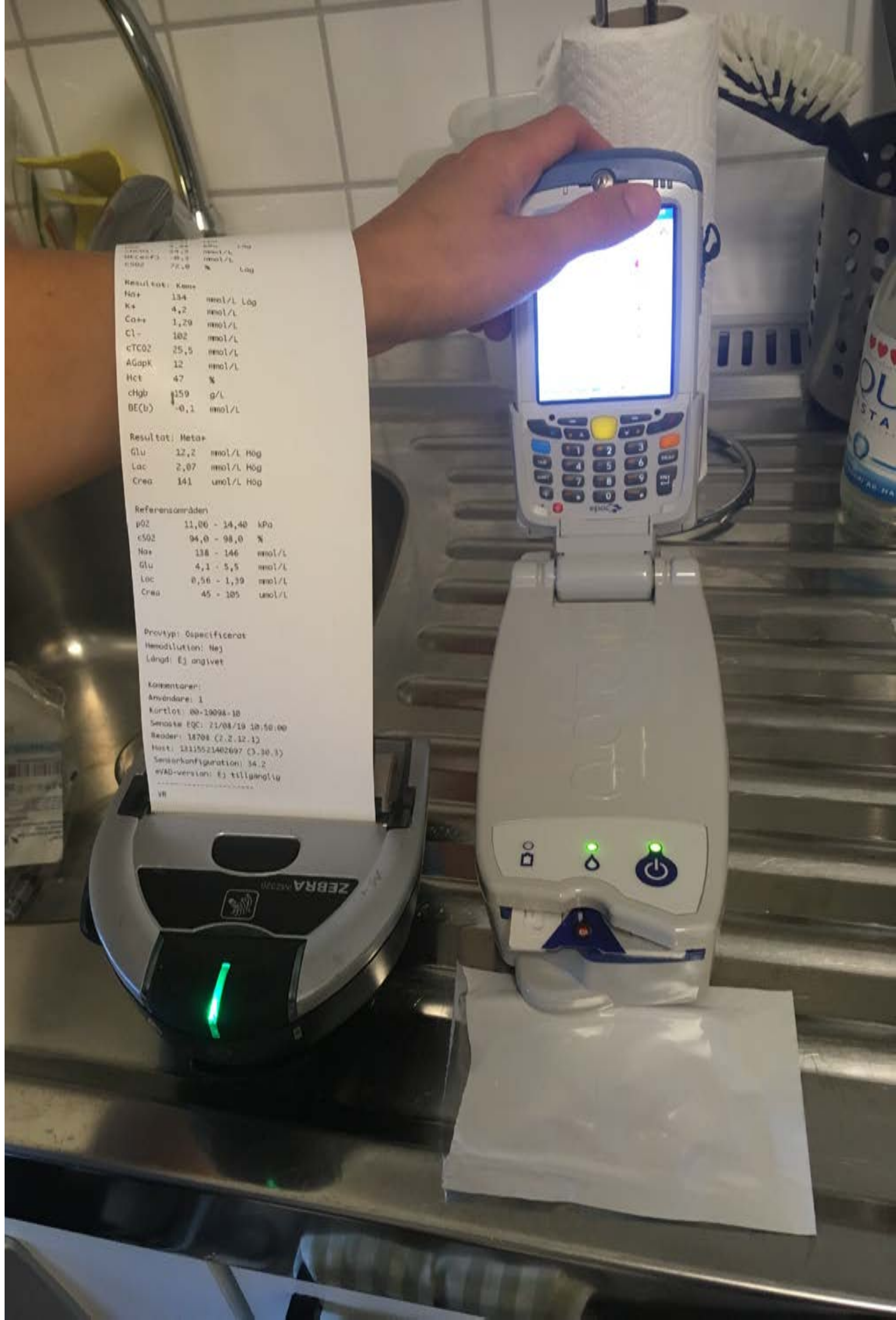

Tilfelli

- Lugnahlustun og hjartahlustun eðlileg
- 98% súrefnismettun
- 110/60 blóðþrýsting, 90 í púls
- 38 stiga hiti
- Blöðruskanni sýnir yfir 500 ml í blöðru
- Þvagstika jákvæð fyrir blóði, hvítum blóðkornum og nítrit
- Blóðprufur sína væga hækkun á krea, eðlilegt na og kalium, 150 CRP

Tilfelli

- Sven er með þvagfærasýkingu og þvagteppu
- Meðferðarmöguleikar
  - Bein innlögn á lyflækningadeild spítalans
  - Fá hvíldarinnlögn á elliheimili sama dag og meðhöndla þar
  - Meðhöndla heima

Tilfelli

- Meðferð
  - Sett upp nál
  - Sýklalyf í æð (Ceftriaxon 1 g)
  - Vökvi í æð
  - Settur þvagleggur
- Aukin heimaþjónustu 6 sinnum á dag og einu sinni á nóttu

Tilfelli

- Endurkoma teymis næsta dag með klínískri skoðun og sýklalyfjagjöf
- Endurkoma teymis eftir 2 daga með klínískri skoðun, blóðprufum og sýklalyfjagjöf
- Settur á töflu sýklalyfjameðferð frá fjórða degi
- Beiðnir sendar um eftirfylgd á heilsugæslunni eftir sýkingu og urologiu vegna þvagteppu

Móbíla öldrunarteymið

- Blóðgjafir
    - Í heimahúsum
    - Elliheimilum

Móbíla öldrunarteymið

- Gefum vökva
    - Inflúensu
    - Nóróvirus

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Við fórum endurtekið í bráðavitjanir til sömu hrumu fjölveiku öldruðu sjúklingana
- Stærri þörf á skipulagðri heildrænni þjónustu
- Stór þörf á líknandi þjónustu í heimahúsum

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Í mars 2015 fórum að skrifa inn sjúklinga í teymið og urðum ábyrgir sérfræðingar þeirra tímabundið eða þangað til sjúklingur lést

- Teymið stækkaði í eitt og hálft teymi milli kl 8-17
    - Samvinna með tveimur heimilislæknum sem sáu um bráðavitjanir

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Í júní 2017 byrjaði samvinna með Örkelljunga kommun sem er 10 000 manna sveitafélag
- Í mars 2018 byrjaði samvinna með Klippans kommun sem er ca 18 000 manna sveitarfélag
- Frá mars 2018 höfum við tvö teymi með samvinnu öldrunar-, heimilis og sérnámslækna

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Frá 2018 ekki lengur tillraunaverkefni
- 40-50 sjúklingar á hverjum tíma í teymunum uþb 100 á ári
- Sjúklingar komu með beiðni eingöngu frá heilsugæslunni
- Farið yfir lista af sjúklingum með endurinnlagnir á spítala innan 30 daga og sent bréf um þessa sjúklinga til heilsugæslunnar

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Heildrænt öldrunarmat
  - Comprehensiv Geriatric Assesment
  - Samvinna með sjúkraþjálfa, iðjuþjálfa, næringarfræðinga og félagsráðgjafa
- Kortlagt og meðhöndlað sjúkdóma og einkenni

Móbílt öldrunarteymi fyrir innskrifna sjúklinga

- Farið yfir lyfjalista
  - Lyf sett út
  - Lyf sett lyfjaskömmtun

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Farið yfir meðferðarmarkmið
  - Endurlífgun við hjartastopp
  - Meðferð á gjörgæslu
  - Meðhöndla bara heima
  - Líknandi meðferð

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Leggjum upp einstaklingsmiðuð fyrirbyggjandi plön
  - T.d. Furix í töfluformi og/eða í æð hjá hjartabilunarsjúklingum
  - Sýklalyf, sterar, innúðalyf
- Mat á byltuhættu
- Mat á beinþynningu og meðferð
- Mat á bólusettningum (inflúensa og pneumokokkar)
- Náin samvinna með heimhjúkrun eða hjúkrunarfræðingum á elliheimilum

Móbílt öldrunarteymi með innskrifna sjúklinga

- Vikulegir teymisfundir
- Skipulagðar heimavitjanir og bráðavitjanir
- Endurmat á ca 3 mánaðar fresti hvort sjúklingar geti skrifast tilbaka til heimilislæknis
- Uþb helmingur sjúklinga deyr í teyminu og helmingur skrifast tilbaka til heimilislæknis
- Mælingar sýndu að sjúklingar í teyminu höfðu 97% færri komur á bráðamóttöku og 87 % færri innlagnir á spítala

Tilfelli

- Maja
- 80 ára ekkja
- Býr ein í íbúð í fjölbýlishúsi á 2 hæð
- COPD

Tilfelli

- 18 mánuðum áður en hún skifaðist inn í móbíla öldrunarteymið
  - 63 komur á bráðamóttöku
  - 6 sinnum lögð inn (20 daga samanlagt)
  - Hringir á sjúkrabíl 3-4 í viku

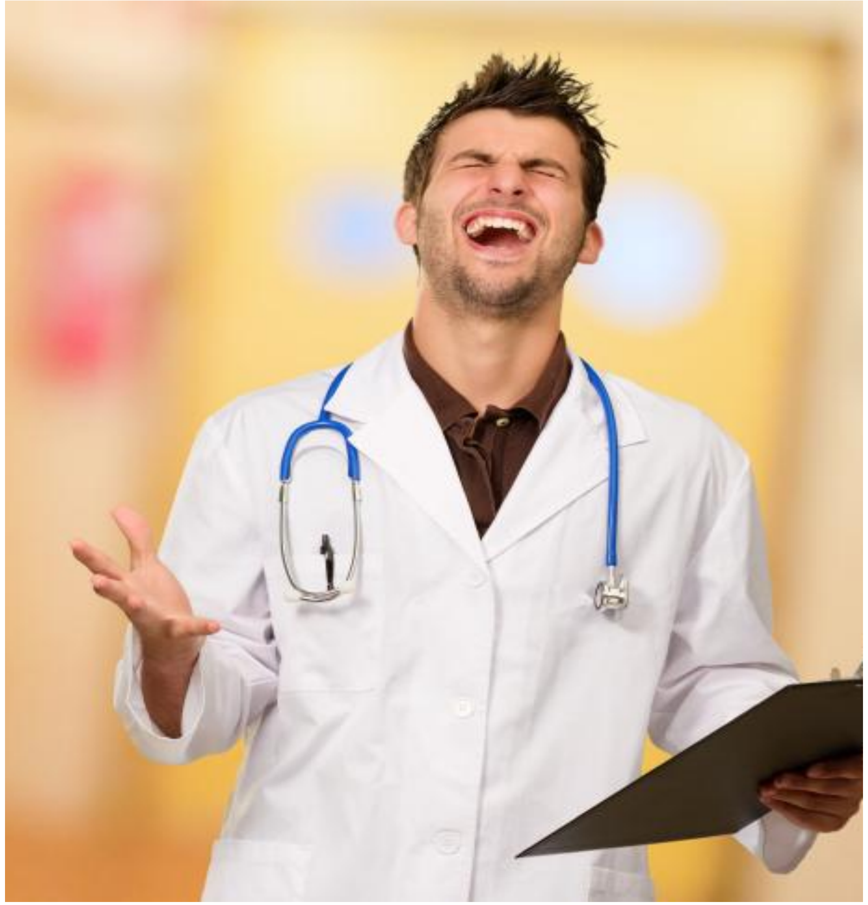

Tilfelli

- Á bráðamóttökunni
    - Innúðalyf
    - Fjölda sýklalyfjakúra
    - Fjölda sterakúra
    - Fjölda rtg af lungum
    - Margar beiðnir sendar til heimilislækis að ”Gerið eitthvað”
    - Oftast fékk hún innúðalyf, kaffi,smá spjall og fór síðan heim

Tilfelli

Skrifast inn í móbíla öldrunarteymið

- Heildrænt öldrunarmat
- Farið yfir einkenni og sjúkdóma
- Aukin heimaþjónusta
- Stuðningur við aðstandendur

Tilfelli

- Fær súrefni og innúðalyf heima
- Sett á lágskammta sterameðferð
- Greind með alzheimer sjúkdóm og sett á lyfjameðferð
- Kvíði, sett á kvíðalyf
- Beinþynning með samfallsbrot í brjósthrygg, sett á beinþynningar meðferð
- Fékk bólusettningar

Tilfelli

- Eftir 14 mánuði í öldrunarteyminu
  - 2 heimsóknir á bráðamóttöku (um helgi)
  - 1 innlögn (að kvöldi til)
- Síðustu 12 mánuði
  - Engar hringingar á sjúkrabíl
  - Engar heimsóknir á bráðamóttökuna
- 15 heimavitjanir (6 með öllu teyminu, 9 eingöngu hjúkrunarfræðingur)
- Uþb 1 símtal á viku (með sjúkling, aðstandendum eða heimahjúkrun)

Kostir móbíls öldrunarteymis

- Heildræn einstaklingsmiðuð þjónusta
- Öryggi fyrir sjúklinga
- Sleppa óþarfa fluttningum milli staða
- Meðhöndlun í eigin umhverfi minnkar hættur á byltum og spítalasýkingum
- Góð samvinna með heimahjúkrun

Kostir móbíls öldrunarteymis

- Hratt mat á sjúklingum með lyflæknisfræðilega bráðasjúkdóma
- Færri komur á bráðamóttökur
- Færri sjúkrahúsinnlagnir
- Stórkostleg minnkun á kostnaði möguleg
  - Fækkuðum endurinnlögnum innan 30 daga um uþb 50%
  - Seldum 10 sjúkrarými till grannsjúkrahús

CHALLENGES
AHEAD

Áskoranir

- Að meta hvar er öruggast að meðhöndla sjúklinginn

  Styrkurinn með þverfaglegu teymi

- Sjúkraskrárkerfi
  - Þrjú mismunandi kerfi, eitt i heimahjúkrun, eitt fyrir spítalann og eitt fyrir heilsugæslu sem ekki eru samtengd

Áskoranir

- Hvað getum við haft marga innskrifaða sjúklinga í hverju teymi
- Upptökusvæði og vegalengdir

Vinnuaðstaða

- Bera þungar töskur milli staða
- Vinnustellingar

Vinnuaðstaða

Öryggi starfsfólks

- Gæludýr
- Skotvopn
- Mikill akstur í bíl

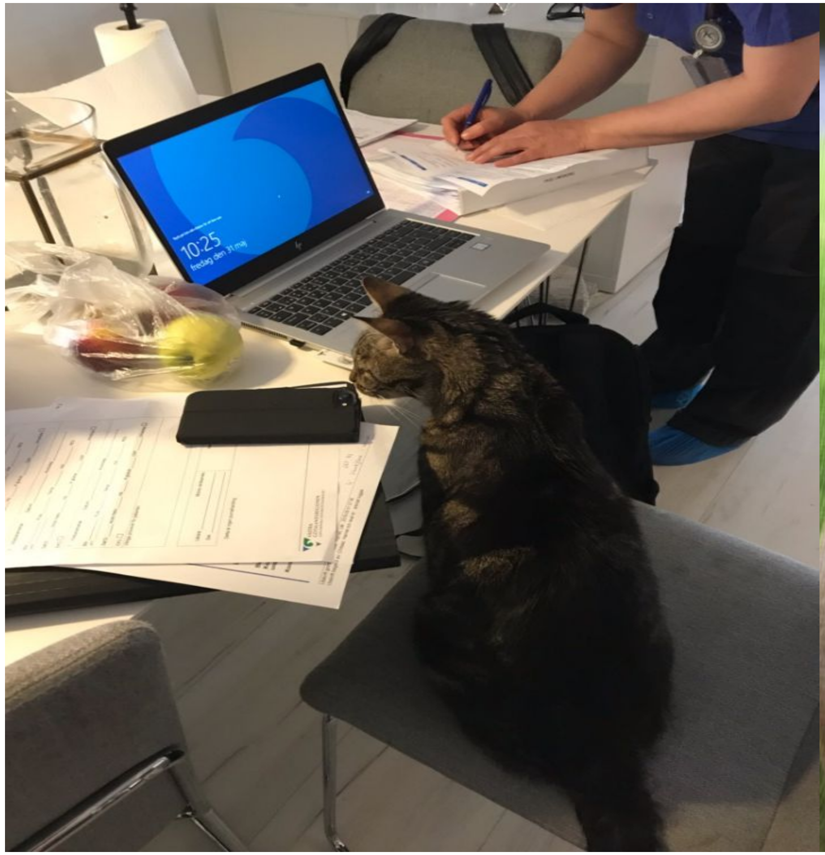

Öryggi stafsfólks

Áskoranir

- PÓLITÍK
  - Svíþjóð og Region Skåne
  - Spítala
  - Milli sérgreina

Hyllad Skaraborgsmodell på väg att kollapsa

Mobil närvård – med Skaraborgsmodellen som förebild – har lyfts fram som en grundbult i framtidens sjukvård. Men i Skaraborg håller det hyllade konceptet på att kollapsa. Alla läkare har sagt upp sig. »Sjukhuset har kört detta i sank«, säger en av läkarna.

Marie Ström
marie.strom@lakartidningen.se

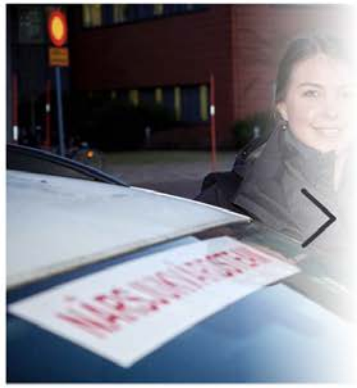

Framtíðin

- Fjöldi 80 ára og eldri mun tvöfaldast

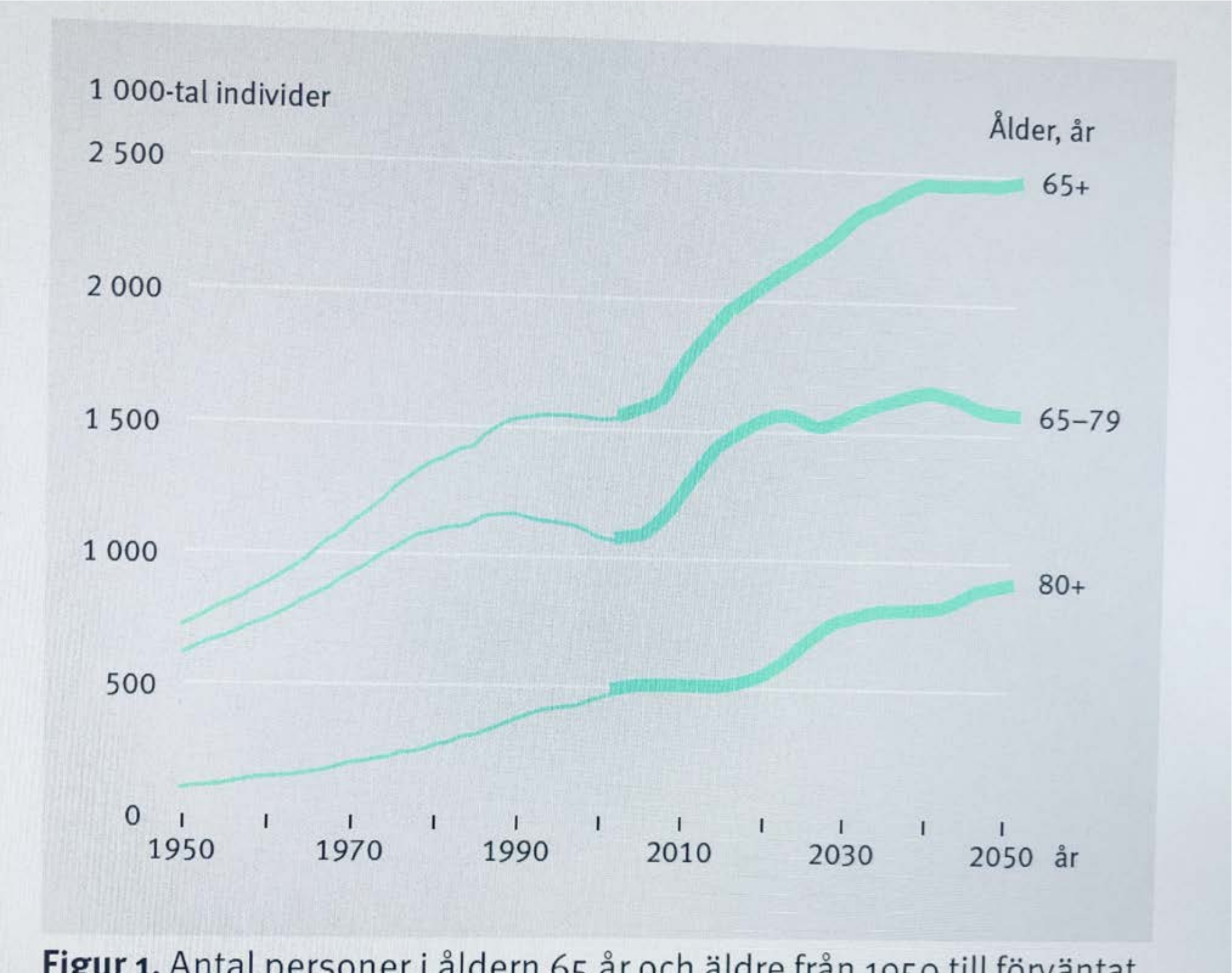

Framtíðin

- Erfiðar siðferðislegar spurningar
  - Réttur sjúklings til að lifa með öllum ráðum á móti rétti sjúklings til að fá að deyja með reisn
  - Rétturinn að deyja með reisn án líknardráps

Framtíðin á Íslandi

- Stofnun móbíls öldrunarteymis sem er staðsett á samfélags- og göngudeild Landakots
- 2 sérfræðingar í öldrun í samvinnu með hjúkrunarfræðingum og 2 eða fleiri heimilislæknum
- Ráðgefandi teymi fyrir spítala og heilsugæslu
- Góð samvinna með heimahjúkrun, bráðamóttöku og læknavaktinni

Takk fyrir